

กรมส่งเสริมการเกษตร

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

เกษตรกรเข้มแข็ง ภาคเกษตรไทยยั่งยืน

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช

ปีที่ 13 ฉบับที่ 39 วันที่ 30 กันยายน 2569

โรคแคงเกอร์ในพืชตระกูลส้ม

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกพืชตระกูลส้ม เช่น ส้มโอ ส้มเขียวหวาน มะนาว และมะกรูด ที่อยู่ในช่วงออกดอกหรือติดผลอ่อน ฝ้าระวังการระบาดของโรคแคงเกอร์หรือโรคขีดกลากส้ม เนื่องจากช่วงนี้มีฝนตกในหลายพื้นที่ สภาพอากาศและความชื้นเหมาะต่อการเกิดโรค ดังนั้น เกษตรกรควรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเริ่มพบอาการของโรคให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดของรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

เชื้อสาเหตุ : เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas campestris* pv. *citri*

ลักษณะอาการ

อาการบนใบ เริ่มแรกเป็นแผลจุดดำน้ำ ต่อมาจะขยายใหญ่เป็นแผลจุดนูนสีเหลืองอ่อน ลักษณะฟูคล้ายฟองน้ำจากนั้นเนื้อเยื่อแผลจะแข็ง มีสีน้ำตาลเข้มตรงกลางแผลยุบตัว ขอบแผลยกตัวขึ้นบริเวณรอบ ๆ แผลปรากฏวงสีเหลืองล้อมรอบ พบอาการของโรคได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลังใบ โดยเห็นชัดที่ด้านหลังใบ นอกจากนี้ยังพบอาการของโรคได้บนก้านใบ ทำให้ใบเหลืองร่วงก่อนกำหนด

อาการบนกิ่ง ลักษณะคล้ายอาการบนใบ แต่ไม่มีวงสีเหลืองล้อมรอบแผลต่อมาแผลจะแตกแข็ง เป็นสีน้ำตาลขยายรอบกิ่ง หรือตามความยาวกิ่งรูปร่างแผลไม่แน่นอน

อาการบนผล ลักษณะคล้ายอาการบนใบ แต่จะเกิดเป็นแผลเดี่ยว ๆ มีลักษณะกลมฝังลึกลงไป ผิวแผลจะขยายเป็นสะเก็ดใหญ่ รูปร่างไม่แน่นอน มีวงสีเหลืองล้อมรอบ บางครั้งพบผลปริแตกตามรอยแผล หากเกิดโรคในระยะผลอ่อนจะทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ และถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ผลร่วง

การแพร่ระบาด

แพร่กระจายได้ตามกระแสลม น้ำค้าง ฝน แมลง และมนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเคลื่อนย้ายกิ่งที่มีโรคจากแหล่งหนึ่งไปยังแหล่งที่อื่น ๆ

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ควรเลือกกิ่งพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการระบาด หรือไม่นำกิ่งพันธุ์จากต้นที่เป็นโรคไปปลูก และใช้กิ่งพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ
2. สำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรคให้ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่ร่วงหล่นไปทำลายนอกแปลง แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชกลุ่มสารประกอบทองแดง

- คอปเปอร์ออกไซด์ไฮดรอกไซด์ 85% WP อัตรา 30 - 50 กรัม
- คิวพรัสออกไซด์ 86.2% WG อัตรา 10 - 15 กรัม
- คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 77% WP อัตรา 15 - 20 กรัม

โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน จำนวน 2 - 3 ครั้ง

3. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง

4. กำจัดหนอนซอนใบ โดยเฉพาะช่วงที่พืชแตกใบอ่อน เนื่องจากรอยทำลายของหนอนซอนใบเป็นช่องทางให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายพืช และช่วยส่งเสริมให้อาการโรคลุกลามอย่างรวดเร็ว พ่นด้วย

- ปีโตรเลียมสเปรย์ออยล์ 83.9% EC อัตรา 40 มิลลิลิตร
- โคลไทอะนิน 16% SG อัตรา 5 กรัม
- อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัม
- ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัม

โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งด้านหลังใบและหน้าใบ และหากพบว่ายังมีการระบาดของหนอนซอนใบให้พ่นซ้ำ

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

ที่ปรึกษา : นางสาวสุมนา ลิมาสถัญญ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียงและบรรณาธิการ : นางสาวกัญยากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

